

[Svend Auken]

Netop i en tid, hvor næsten alt går skævt i verden med stigende spændinger, forhærdning af holdninger, våbenkapløb, voksende økonomisk ulighed, massearbejdsløshed, sult og nød, nedslidning og destruktion af miljøværdier, international gældskrise, undertrykkelse, racisme osv. osv., desværre et meget langt og meget trist katalog, er der behov for, at den danske statsminister ofrer de internationale krisesignaler opmærksomhed og fortæller, hvordan Danmark kan yde sit, jeg indrømmer beskedne, bidrag til en bedre og mere fredelig verden.

Vi savnede udsyn, vidsyn og holdning i åbningstalen. Er Danmark virkelig på vej til at blive en nation af småskårne kræmmere, der ikke kan se ud over deres egen næsetip?

Også billedet af den danske virkelighed var fortegnet. Som vi tidligere har sagt det, er der en ubehagelig udvikling i gang i retning af en opdeling af den danske befolkning i et Over- og et Underdanmark. I statsministerens tale var det desværre igen idyllbilledet af de bedrestillede kår, der fortrængte de reelle problemer, som tusindvis af danske familier oplever hver eneste dag. De udsatte grupper i samfundet har svært ved at se – med statsministerens ord – at deres hverdag skulle være blevet lysere, rigere og trygere. Hvad nytter det, at statsministeren siger, at de sociale nedskæringer kun udgør en beskedne procentdel af de samlede udgifter, når efterlønsfamilier, modtagere af dagpenge og andre oplever op til 15 pct.s nedgang i deres levestandard? Så kan de ikke opleve, at der kun er tale om beskedne forringelser.

Vi synes også, talen var skuffende med hensyn til at fortælle folketinget, hvad man egentlig har tænkt sig at foretage sig fra regeringens side i den kommende folketingssamling.

Økonomien får lov til at dalre videre på bedste beskub, og om de såkaldte reformer – regeringen har lagt stor vægt på at proklamere, at der nu er fem grundlæggende reformer – får folketinget intet konkret at vide. Udspillet til en dagpengereform er ikke på plads ifølge talen, og bemærkningen om skattereformen er mere udflydende end sidste år. Der er ingen initiativer vedrørende den alvorlige situation omkring lære- og praktikpladser og bedre voksenuddannelser for dem, der ikke har fået en chance i uddannelsessystemet, og truslen om over de næste to

år at inddrage 10 mia kr. fra kommunerne og dermed skubbe problemerne over på dem, specificeres heller ikke i talen. Ja, selv ikke problemet med den manglende milliard i besparelser på finansloven har statsministeren kunnet angive nogen løsning på. Er det, fordi man ikke har en politik, eller er det, fordi man ikke ønsker at fortælle offentligheden, hvad den går ud på?

Jeg indrømmer, at der var mange smukke ord om dansk økonomi, og det er – også efter socialdemokratiets opfattelse – naturligvis meget glædeligt, at Danmark har fået andel i det vestlige opsving, der satte ind fra efteråret 1982, og som for alvor vandt styrke i sommeren 1983. Det er imidlertid lånte fjer, når statsministeren tager æren herfor. Hverken opsvinget eller forbedringen af konkurrenceevnen i 1979–82 er den borgerlige regerings fortjeneste, og det ved enhver.

I stedet for at tage patent på noget, man ikke har lod eller del i, burde vi alle her i folketinget samle kræfterne om at udnytte opsvinget bedst muligt og fordele dets gevinster mest retfærdigt.

I sommer mødte jeg tre konservative republikanske senatorer fra USA – et meget spændende møde – som talte om det danske økonomiske mirakel. De havde netop været til et tre timer langt møde med udenrigsministeren, det var ikke til at tage fejl af. (*Munterhed i salen*).

Hvis Danmark er et økonomisk mirakel, så er det i sandhed et underligt under. Arbejdsløsheden er på trods af stor økonomisk vækst stadig på 280.000, og halvdelen af dem, der er arbejdsløse – og det tal bliver større og større for hver dag, der går – har ikke været i arbejde i et år. Ungdomsarbejdsløsheden er fortsat på et højt niveau, og også her er det den tunge del af problemet, der vokser og vokser. Der er stadig væk 20.000 unge, der her i sommer ikke kunne få lære- og praktikpladser, og niveauet for oprettelse af nye lære- og praktikpladser i 1984 ligger ikke højere, end det gjorde i 1982. Sidste år faldt det, og i år ligger det ikke højere end i 1982.

Betalingsbalanceunderskuddet er i kraftig vækst. Man husker, at i januar sagde regeringen, at det ville blive på 8 mia kr. – men da skulle der jo også være folketingsvalg. Efter valget blev det til 12 mia kr., så blev det til 13–14 mia kr. i politisk-økonomisk udvalg,